№ 25. Środa 30. Stycznia 1861. Rok wydania 51.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Dopraszanie się o akademię słowiańską. — Doniesienia z Węgier.)

Wiedeń, 27. stycznia. *Gazeta wiedeńska* pisze: Ośmdziesięciu dwóch młodzieńców z różnych krajów południowo-słowiańskich, z Slowenii, Serbii, Bułgaryi, Kroacyi, Istryi i Dalmacyi, uczęszczających do uniwersytetu w Wiédniu, podali do Jego Excelencyi ix. biskupa Strossmayer pismo, w którem wysławiają jego sprężyste i wymowne ujmowanie się jako radcy państwa za sprawami słowiańskiemi, wyrażają mu najszczerszą podziękę za zaproponowane założenie akademii w Zagrabiu z prośbą, ażeby Jego Excelencya jako silny opiekun i rozkrzewiciel słowiańszczyzny użył swojego wpływu na to, by w Zagrabiu, na które wszystkich południowych Słowian zwrócona jest uwaga, założono także uniwersytet południowo-słowiański. Jego Excelencya daje na tę podziękę ogłoszoną w dzienniku *Pozor* zapewnienie, że tak sam, jako też każdy patryota w troistem królestwie na najbliższym sejmie krajowym będzie się starać, ażeby na południowo-słowiański uniwersytet założyć fundament.

— Na rozpoczętem dnia 18. b. m. i w następnych dniach odbywanem posiedzeniu partykularnem pesztyńskiego komitatu zakomunikowano nadżupanowi dekret król. namiestnictwa, który mu poleca, ażeby żandarmeryę na mocy najwyższego rozporządzenia rozlokował w głównych miejscach komitatu i postarał się natychmiast o ich umieszczenie w Waizen, Keczkemecie i Kolocsy. Przeciw temu uchwalono natychmiast założyć protest do namiestnictwa i komitat motywuje zastrzeżenie w ten sposób: że nadżupanowi nie przysłuża żadne od komitatu oddzielne pełnomocnictwo i że komitat przystanie na użycie obcych sił tylko w tym przypadku, jeżeliby jego własne do utrzymania publicznej spokojności wystawione siły okazały się niedostateczne, a nawet wtedy tylko w tym przypadku, gdyby decydując się z własnej woli do użycia owej obcej konstytucyą nieprzepisanej siły, prosił sam przynależnej władzy wojskowej, ażeby mu ją odstąpiła.

— Na posiedzeniu poufnem komitatu peszteńskiego dn. 22. b. m. odczytano pismo komendanta żandarmeryi z Kis-Keres, w którem donosi, że sędzia komitatu tamtejszego wezwał żandarmeryę zaprzestać swych czynności i wydalić się. Komendant żandarmeryi przedstawił komitatowi, że każden żandarm posiada te same prawa co każda straż na swym posterunku, że nie może słuchać rozkazów niczyich, oprócz Najjaśniejszego Pana, że zatem rozkazał swym ludziom pozostać w miejscu a w razie potrzeby odeprzeć każdy gwałt bronią póki nie otrzymają od niego dalszych rozkazów. — Po odczytaniu tego pisma uchwalono odesłać je do król. węgierskiego namiestnictwa z wyraźnem zastrzeżeniem przyjętej zasady, znosić się tylko wyjątkowo w nagłych wypadkach z władzami ustanowionemi w brew prawom z r. 1848 zatem i z radą namiestniczą.

Następnie hr. Szapary wniósł co następuje:

Poczytywałem to zawsze moim obowiązkiem osobiste me zdania poddawać opinii powszechnej, chociaż były nawet w sprzeczności z uchwałami komitatu peszteńskiego. Łudzimy sami siebie sądząc, że możemy się oprzeć na zasadzie praw z r. 1848, prędzej wywołamy stan oblężenia, za co nie chcę brać na siebie odpowiedzialności. Dosyć poczyniliśmy już zastrzeżeń, nie utrudniajmy nadal czynności władz prowizorycznych, od których dopiero sejm może nas uwolnić. Mam to sobie za patryotyczny obowiązek, popierać wszelkiemi siłami, aby sejm zebrał się jak najrychlej. Na to powinniśmy najprzód zwracać uwagę przy każdej uchwale, aby zapobiedz nieustannym coraz wzmagającym się zamieszkom.

Zdanie hr. Szapary nie znalazło żadnego poparcia ani odgłosu w zgromadzeniu. Uczyniono mu uwagę, że na posiedzeniu poufnem nie można wdawać się w rozbiór praw zasadniczych. Wniosek potrzebaby wnieść na obrady ogólnego zgromadzenia.

Następnie zamianowano jeszcze na tem posiedzeniu asesorów sądowych na najbliższe roki sądu karnego komitatowego. Istnieje więc obecnie w Peszcie pod jednym dachem dwa rodzaje sądów, rozstrzygających według dwóch odmiennych kodexów.

— Pierwsze posiedzenie konferencyi kurialnej zagaił dnia 23. b. m. w Peszcie prezydujący Jego Excel. hr. Aponyi w przytomności Jego Excelencyi Tavernika hr. Majlatha i trybunału septemwiralnego, z wyjątkiem arcybiskupa Lonowicza, biskupów Nemetego i Berevedy, pp. Forkasz, Szentivanyi, Andrzeja Kisza i Stojakowicza. Oprócz septemwirów znajdowali się jako zaproszeni hr. Barkoczy, Fr. Deak, Ghiczy, L. Toth, M. Szecher, Ignacy Lang, Nyeviczki, Samariay i Horwath. Judex curiae zagaił posiedzenie długą mową. Nie mamy sprawozdania urzędowego, lecz *P. O. Ztg.* pisze o tem jak następuje:

Dyskusya toczyła się około ogólnych zasad, i w ciągu niej przebijało głównie to przekonanie, że z powrotem do konstytucyi należy wrócić i do wszystkich dawnych w drodze konstytucyjnej postanowionych praw, byle bez uszczerbku czyichkolwiek praw prywatnych, i że tylko nieunikniona konieczność mogłaby skłonić, aby zatrzymać nadal prawa nadane.

Ameryka.

(Uchwały konwentu południowego.)

Na rozpoczętym w roku 1860 i odbytym w Kolumbii i przeniesionym ztamtąd do Charleston i po kilkakrotnych odroczeniach po dzień 26. grudnia tego samego roku trwającym konwencie państwa Południowej Karoliny powzięto uchwałę względem dalszego trwania postanowień regulujących handel Południowej Karoliny.

Iż naszym pod imieniem Stanów zjednoczonych znanym dotychczasowym uczestnikom, równie jak prowadzącym handel obywatelom Południowej Karoliny winni jesteśmy, ażeby nienastąpiła żadna doraźna lub nagła zmiana w taryfie celnej od wprowadzonych na południe towarów, i iż to państwo nie domaga się większych korzyści handlowych dla swoich portów, jak dla portów innego z państw niewolniczych, swoich dotychczasowych uczestników Unii, i iż to rozporządzenie z nadmienionych powodów ma być tylko prowizoryczne, tedy ogłaszamy i rozporządzamy, my w konwencie zebrany lud Południowej Karoliny, co następuje:

1. Wszyscy obywatele tego państwa, których w czasie uchwały secesyjnej w Południowej Karolinie rząd federacyjny postanowił jako urzędników celnych, zostają niniejszem przez rząd tego państwa wyłącznie, i chociaż nadal nie zostają w jakimkolwiek związku z rządem Stanów zjednoczonych, potwierdzeni w dotychczasowych funkcyach swoich, pozostaną aż do dalszych rozkazów na dotychczasowych swych stanowiskach i będą pobierać dotychczasowe płace i emolumenta.

2. Od konwentu czyli jeneralnego zgromadzenia wychodzi aż pokąd inna nie zapadnie uchwała, obsadzanie wszystkich takich stanowisk opróżnionych.

3. Dopokąd konwent czyli jeneralne zgromadzenie nie poweźmie nowej uchwały, ustawy Stanów zjednoczonych pobierania podatków i żeglugi, ile tylko można, są ustawami naszemi, tylko z tą różnicą, że nie mogą być pobierane żadne cła od towarów sprowadzanych z państw, które stanowiły zmarłą pod imieniem Stanów zjednoczonych Ameryki dawną Unię związkową, ani pieniądze beczkowe od okrętów, które należą do obywateli tych państw, z wyjątkiem jednak przyjętego na dniu 3. marca 1857 kongresowego aktu pod tytułem: „Akt upoważniający do złożenia papierów obcych okrętów u konzulów przynależnych narodów“, który to akt ogłasza się niniejszem jako nieważny w obrębie granic tego państwa.

4. Wszystkie w południowej Karolinie albo gdzie indziej zbudowane okręta, które w jednej trzeciej części należą do obywatela lub obywatelów Południowej Karoliny albo jakiego innego północnej Ameryki niewolniczego państwa, i któremi tylko jego obywatele, a nikt inny nie dowodzi, będą rejestrowane jako okręta Południowej Karoliny pod władzą poborcy celnego i urzędnika żeglugi.

5. Wszystkie urzędowe czynności i dekreta nadmienionych urzędników wychodzą w imieniu Południowej Karoliny.

6. Wszystkie przez tych urzędników pobierane pieniądze, po odtrąceniu sumy potrzebnej na płacę urzędników, wpływają do publicznego skarbu państwa Południowej Karoliny.

7. Nadmienieni urzędnicy zatrzymają w ręku wszelką w ich posiadaniu albo pod ich nadzorem znajdującą się własność Stanów zjednoczonych. Własność ta zostaje do dyspozycyi państwa, które się później z Stanami zjednoczonemi o to ułoży.

Dnia 27. grudnia zapadła również na tajnem posiedzeniu następujaca uchwała:

Uchwała dla polepszenia konstytucyi południowej Karoliny co do wykonywania spraw publicznych.

1. Gubernator ma upoważnienie przyjmować ambasadorów, ministrów, konzulów i ajentów obcych mocarstw, prowadzić negocyacye z obcemi mocarstwami, za radą i przyzwoleniem senatu zawierać traktaty, na mocy poprzednich uchwał jeneralnego zgromadzenia mianować posłów, ministrów i konzulów, jako też wszystkich innych urzędników, z wyjątkiem tych, względem których mianowania istnieją osobne prawne postanowienia, obsadzać opróżnione stanowiska podczas feryów senatu prowizorycznie aż do końca przyszłej sesyi senatu, zwoływać senat, jeśli uzna za rzecz potrzebną, jednak zawsze z zastrzeżeniem, że dopokąd konwent obraduje, wszystkie traktaty i mianowania zależą od jego rady i przyzwolenia.

2. Gubernator mianuje natychmiast za radą i przyzwoleniem konwentu cztery osoby, które wraz z wicegubernatorem pod nazwą „rady wykonawczej“ stanowią izbę radną, której obowiązkiem jest razem z nim naradzać się.

Hiszpania.

Madryt, 21. stycznia. Wczoraj była w pałacu obrzędów inwestytura kilku grandów hiszpańskich; między którymi znajdował się także jenerał Prim. Ten przysiągł w razie potrzeby umrzeć za sprawę i życie Królowej bez względu jaki obrót wezmą rzeczy w Europie.

— *Clamos Publico* zapewnia, że jeszcze nigdy tak licznie nie odwiedzano klubów i że dyskusye nigdy nie były tak ożywione, jak na wiadomość o zgonie hrabiego Montemolin. Radzą niektórzy wyprawić do Londynu komisyę, która by rozmówiła się z Don Juanem i nakłoniła go, ażeby uroczyście odwołał swoje dawniejsze zapędy.

Francya.

(Czynności senatu. — Przyjęcie do akademii. — Doniesienia z księstw naddunajskich i z Neapolu. — Zwołanie popisowych. — Wiadomości bieżące. — Odpowiedź ministra pana Olivier. — Etat wyższych stopni wojskowych powiększony. — Uzbrojenie wojska. — Obóz Chalons. — Flota gaetańska. — Sprawa syryjska.)

Paryż, 24. stycznia. Dzisiejszy *Monitor* donosi, że komisya zajmująca się rozpoznaniem uchwały senatu względem zmiany 42go artykułu konstytucyi mianowała pana Troplong prezydentem i sprawozdawcą, a księcia Paduy sekretarzem swoim.

— Dzisiejsze dzienniki są prawie do połowy zapełnione mowami akademicznemi pp. Lacordaire i Guizota. Większe wrażenie zrobił Guizot, a to sympatyą swoją dla cierpień i niebezpieczeństwa Papieża. Cesarzowa, książę Napoleon i księżna Klotylda byli na tej uroczystości.

— Jak *Pays* utrzymuje, oświadczyła Porta rządowi austryackiemu, że będzie wszelkiemi środkami przeszkadzać rewolucyjnej propagandzie węgierskich i polskich wychodźców w Księstwach naddunajskich. Porta sądzi jednak, że czynność mołdawsko-wołoskiego rządu będzie dostateczna, by uchylić niebezpieczeństwo, na które zwracają uwagę Austrya i Rosya.

— *Pays* i *Patrie* zaprzeczają telegraficznej depeszy dziennika *Times*, jakoby eskadra francuska pod Gaetą zatrzymała okręt z wojskiem, bronią i amunicyą, które były przeznaczone do Abruzzów lub Kalabryi. Jeszcze przed blokadą i za przyzwoleniem Piemontanów odpłynął z Gaety okręt z żołnierzami neapolitańskimi, którzy chcieli powrócić do domu, i to zapewne — powiada *Patrie* — wywołało ową mylną depeszę.

Podług ostatnich doniesień było powstanie w Abruzzach jeszcze bardzo silne. Żwawe walki zaszły w okolicy Acqua Santa. Królewscy stracili wiele ludzi, ale i wojska piemonckie poniosły znaczne straty.

— Rozporządzenie ministra wojny nakazuje, ażeby wszyscy popisowi tegoroczni z dniem 1. lutego stanęli w przynależnych zakładach wojskowych. Formacya 17 nowych pułków liniowych jest tak dalece przygotowana, że mogą być każdej chwili w jak najkrótszym czasie postawione.

— Z Marsylii donoszą, że baron Winspeare przejeżdżał tamtędy z Gaety do Paryża.

— Hrabina Goyon udała się do swego małżonka, jenerała armii okupacyjnej do Rzymu.

— Zapowiadają stanowczą zmianę w uchwałach senatu, odnoszących się do ogłoszenia protokołów i narad senatu tudzież ciała prawodawczego. Dzienniki pragnęłyby wiedzieć dokładnie, czego się mają trzymać. Projekt nie wypowiada wyraźnie, czyli protokoły i narady mają dzienniki dosłownie i w całości przedrukowywać z *Monitora*, lub że im wolno wyjątki dawać. *Journal des Débats* wyraża życzenia, by uchwały senatu tak były ułożone, ażeby każden dziennik mógł według własnego upodobania podawać rozprawy parlamentarne a tekstu autentycznego używać tylko do poprawek. Następnie uprasza o jaśniejsze wytłumaczenie, co należy rozumieć pod słowem „komisarz rządowy i minister bez departamentu,“ i co znaczy „wyjaśnienie,“ które rząd dawać będzie jedynie w naradach nad adresem, a wreszcie czyli rząd dozwala interpelować w ciągu sesyi.

— Między osobami, które podały o upoważnienie założenia dziennika, znajduje się także Emil Ollivier, członek prawodawczego ciała. Otrzymał on już nadmienioną odmowną rezolucyę w następującem piśmie:

Paryż, *19. stycznia 1861.*

Mości Panie! Stosownie do rozporządzeń artykułu 1. organicznej ustawy o prasie żądałeś Pan upoważnienia na założenie politycznego dziennika w Paryżu. Musiałem rozpoznawać prośbę Pana wraz z wielką liczbą podanych do mnie podobnych próśb, i postanowiłem oświadczyć Panu, że to upoważnienie nie może być przyzwolone. Przyjmij Mości Panie zapewnienie mego szczególniejszego szacunku. Minister sekretarz stanu w departamencie spraw wewnętrznych. F. de Persigny.

— Donoszą z Tulonu, że kadry floty dla wyższych stopni mają być powiększone w następujący sposób: 5 wiceadmirałów, 20 kontradmirałów, 40 kapitanów liniowych okrętów, 10 kapitanów fregat, ogółem podniesiono liczbę oficerów o 75.

— *Memorial de la Loire* dziennik wychodzący w St. Etienne, zapowiada, że cała armia francuska ma być zaopatrzona w rewolwery o sześciu lufach. Tę broń straszną ma piechota nosić na kruczku u pasa a kawalerya w prawej olstrze.

— Z wiosną ma się zebrać w obozie pod Chalons kilka korpusów w liczbie 60.000 luda, pod naczelnem dowództwem księcia Magenty.

— Parowiec awizowy „Solon“ odpłynął do Mesyny, i pozostanie tam na miejsce okrętu liniowego „Le Tage,“ który powrócił do Tulonu. Po drodze zatrzyma się w Gaecie.

— Wiceadmirał Barbier de Tinan, otrzymał rozkaz pozostawić cały swój zasób płótna szarpi i lekarstw, oblężonej załodze gaetyńskiej.

— Protokół konwencyi względem wyprawy syryjskiej podpisały jak wiadomo, mocarstwa dnia 3. sierpnia z. r. w Paryżu, i wkrótce potem odpłynęły do Syryi wojska francuskie. Umówiono się wyraźnie, że wyprawa nie może trwać dłużej nad sześć miesięcy, a zatem miałaby się skończyć dnia 3. lutego w którym to dniu wojsko francuskie powinnoby opuścić Syryę. Tymczaszem Francya usiłuje dowieść, że okoliczności obecne nakazują koniecznie przedłużyć wyprawę. Anglia nie dała się jednak przekonać, i przyznaje tylko, że umówiony przeciąg sześciu miesięcy upływa właściwie z dniem 5. marca, iż Francuzi wylądowali w Bejrucie dnia 5. września z. r. Do tego czasu nadejdzie już sprawozdanie komisyi europejskiej, która ma przekonać się w mjejscu dokładnie o stanie rezerwy w Syryi. Jeżeli to sprawozdanie orzecze, że Fuad Basza nie da sobie rady bez pomocy Francuzów, to armia ekspedycyjna pozostanie tam na dal. Armia ta składa się obecnie z 8000 luda, 1500 koni lub mułów i 12 dział. Słychać wreszcie, że konferencye w sprawie syryjskiej zbiorą się nie w Paryżu, jak sobie tego życzyła Francya. Porta, którą w tym względzie popiera silnie Anglia żąda aby pełnomocnicy mocarstw zebrali się w Stambule.

Włochy.

(Wiadomości bieżąca. — Swiętopietrze. — Reakcya powściagniona. — Pratryotyczny komitet neapolitański.)

Sardynia. Minister finansów Veghezzi napotyka takie trudności w uregulowaniu stosunków finansowych, ze ma zamiar podać się do dymisyi. Pożyczkę przy dzisiejszych stosunkach moznaby zaciągnąć tylko pod warunkami bardzo uciązliwemi. Jenerał Fanti niezupełnie jeszcze powrócił do zdrowia i po otworzeniu parlamentu ma wystąpić z gabinetu. Karnawał niejest wcale wesoły, a przyczynę tego upatrują w polityce, w przesileniu handlowem i w drożyźnie.

Państwo kościelne. Do *K. Z.* piszą z Rzymu: Od nowego roku tak obficie wpływa świętopietrze, osobliwie z unii północno-amerykańskiej, że w głównej kasie państwa nietylko, sa aż do czerwca potrzebne na opłacenie urzędników kwoty, ale nadto pozostaje jeszcze znaczny fundusz rezerwowy na nieprzewidziane wypadki. W czasie największej potrzeby naprózno starał się rząd w Paryżu i w Londynie zawrzeć pożyczkę. Otoż pomaga mu teraz wcale inna potęga: gotowa na wszelkie ofiary przywiązanie religijne i pobożność.

Neapol. Depesza z Neapolu z 23. stycznia przed południem donosi: „Ogień twierdzy gaetańskiej wolnieje. Urzędowa gazeta neapolitańska ogłasza blokadę.“

Dalej donosi ta depesza: „Rząd wysłał wojska w Abruzzy i do Kalabryi, które ludność przyjmuje wszędzie z oznakami radości. Reakcya przytłumiona jest na wszystkich punktach.“ — Także buletyn *Monitora* utrzymuje, że reakcya jest przytłumiona w Abruzzach, ale potwierdza też, że oprócz kilku innych jeńców rozstrzelany został także pleban Rossi. — Oddziały lombardzkiej i toskańskiej gwardyi narodowej, które przybyły do Neapolu, wysłane zostały natychmiast do Kapuy, Izernii i kilku innych miast.

— *Opinione* zwraca uwagę na proklamacyę neapolitańskiego komitetu, który zbiera składki na honorową szpadę dla Garibaldego i przy tej sposobności zapewnia, że bohater Kaprery po zjednoczeniu Włoch, także „wyzwoli“ Węgry, Kroacyę, Serbię i Polskę. „Komitet“ powiada *Opinione*, „uważa tę rzecz za zbyt łatwą, zapominając, że Gaeta i Mesyna są jeszcze w ręku królewskiem, że nawet dla Garibaldego nie byłoby tak łatwo, pokonać Austryę, Prusy i Rosyą, a wreszcie że sam król Wiktor Emanuel ma prawo stanowić o wojnie albo pokoju. Podobne niedorzeczności zwiększyłyby obecne zawikłanie, a plakaty na murach Brescii z napisem

„niech żyje Król Garibaldi“, dostatecznie wykazały, jakiego ducha jest wspomniony komitet.

— Z Neapolu pod dniem 19. stycznia telegrafują na Marsylię: „Między dymisyonowanymi królewskimi oficerami przedsięwzięto liczne aresztacye, a innym zakazano w Neapolu na ląd wysiadać. Wyprawiono ich do Gaety, gdzie już przyaresztowani jenerałowie burbońscy są internowani. *Nationale*, dziennik ministeryalny mówi, że przyaresztowani na końcu oficerowie byli podejrzani o Muratyzm. Nakazano domowe śledztwa; lecz gwardya narodowa, mająca je przedsięwziąć, odmówiła swego przyczynienia się. Gwardya narodowa i Garibaldziści zburzyli drukarnię dziennika: „Krzyż czerwony.“ — *Indépendente* donosi, że jenerał Pinelli przytłumił powstanie w Chieti, i utrzymuje, że kazał rozstrzelać 38 osób.“

Niemce.

(Czynności w izbach berlińskich. — Sprostowanie.)

Berlin, 21. stycznia. Na dzisiejszem posiedzeniu izby deputowanych przedłożył minister skarbu budżet i projekt ustawy względem pobierania dodatku do podatków: dochodowego, klasycznego, od rzeźni i mlewa. Budżet państwa na r. 1861 oznaczony jest na 135,783.544 talarów dochodów, a 140,208.514 talarów wydatków (a to 133,164 802 talarów na stałe, a 7,043.742 talarów na jednokrotne i nadzwyczajne wydatki), z czego wykazuje się niedobór 4.425.000 talarów. Na pokrycie ma być obrócony, jak to wyjaśnił minister skarbu, 25procentowy dodatek i nadwyżka z roku 1859; prócz tego można w rozmaitych administracyach spodziewać się większych dochodów. Pytanie, czy projekt ustawy względem pobierania dodatku również ma być przydzielony komisyi budżetu, jak żądał minister skarbu, czyli też komisyi skarbu, wywołało dyskusye, w której dotknięto nowej organizacyi wojska. Rozstrzygnięcie odroczono aż do wyjścia z druku wniosków.

Minister przedłożył także trzy projekta innej regulacyi podatku gruntowego. Najgłówniejsza zmiana w porównaniu z dawniejszemi wnioskami jest, że będzie oznaczony gruntowy podatek od dóbr nieruchomych na 10 milionów talarów; zatem upada dawniejszy wniosek, oznaczyć gruntowy podatek na 8 od sta czystego dochodu. Spodziewana nadwyżka wynosi 2 miliony talarów, z czego przypada 719.000 talarów na grunta potąd uprzywilejowane. Rząd załączył do tego projektu dokładne instrukcye względem repartycyi podatków gruntowych, pomijając dawniejsze ustanowienie katastru.

— *Hamb. Nachr.* donoszą, że według doniesienia z Helgolandu wcale bezzasadna jest wiadomość, jakoby rząd angielski nakazał na Helgolandzie poczynić potrzebne przygotowania, ażeby w razie zbrojnego zajścia między Niemczą i Danią liczniejsze umieścić tam wojska, i ażeby angielskie okręta wojenne zajęły koło tej wyspy stanowiska.

Rosya.

(Nowy system w administracyi pędzania gorzałki. — Stan rzeczy z roku zeszłego.)

Petersburg, 15. stycznia. Do *Schl. Ztg.* piszą: Kwestya pędzenia wódki została nareszcie rozwiązaną. Z dniem 1. stycznia 1863 ustaje dzierżawa wódki, a natomiast zaprowadza się prosty system akcyzy, mianowicie akcyza od wszelkich napojów spirytusowych, z wyjątkiem przeznaczonych do wywozu z kraju, tudzież podatek przemysłowy od gorzelni i szynkowni wszelkiego rodzaju. Akcyza ma być dla wszystkich gubernii jednaka. Wniosek podany z grona komisyi specyalnej uznał senat za słuszny, a Cesarz potwierdził, i będzie teraz ogłoszony. Być może, że kasa państwa w pierwszym czasie poniesie znaczny niedobór; lecz pominąwszy, że ten niedobór poźniej się wyrówna, z zniesieniem dotychczasowego zgubnego systemu nie można dość ocenić korzyści moralnych.

— Podczas gdy wszystkie rosyjskie dzienniki w corocznych swych sprawozdaniach rozbierają wypadki zewnętrzne z roku ubiegłego, *Inwalid ruski* wylicza korzyści, jakie polityka nieinterwencyi przyniosła dla Rosyi. Wymienia ten dziennik między innemi traktat Ajguński, który uczynił Rosyę panią brzegów Amuru, wzięcie w niewolę Szamila, traktat Pekiński, który stale określił granice w tamtej stronie wątpliwe od roku 1748. Następnie wymienia ten dziennik korzystny rozwój spraw krajowych, będący owocem trwałego pokoju. Do tych korzyści zalicza, mianowicie, że się obudził i podniósł duch między ludnością, że rząd mógł zwrócić więcej uwagi na potrzeby kraju, że rozpowszechnia się oświata i t. p. Wprawdzie wielkie jeszcze i trudne zdania leżą niezałatwione oczekując rozwiązania, ale rząd mając silną po temu wolę, nie przestanie postępować naprzód, wsparty siłą 70 milionów mieszkańców rosyjskich. Co do kwestyi zewnętrznych *Inwalid* nie widzi rzeczy w tak pomyślnem świetle jak inne dzienniki, i uznaje, że w obecnych okolicznościach Cesarz Napoleon nie mógł wyrazić się jaśniej w swej mowie noworocznej do ciała dyplomatycznego. Cesarz Napoleon może spodziewać się, że pokój będzie utrzymany, i starać się o to, lecz nie może za nic ręczyć, bo skutek starań nie od niego samego zależy.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 27. stycznia, wieczorem. Dzisiejsza *Patrie* zaprzecza powyższym wiadomościom, czerpanym z *Corriere mercantile*. Jej własne korespondencye z 23. donoszą, że eskadra piemoncka chciała się zbliżyć pod twierdzę, ale baterye forteczne uszkodziły ją wielce. — Piemonckie baterye lądowe musiały pewno sprawić znaczne spustoszenie w twierdzy. Oblężeni oszczędzają amunicyi, ale odpowiadają dość żwawo. Ich strzały są trafne i wyłącznie wymierzone na baterye przekopów. Niepodobna jednakże, by Piemontanie wznieśli już baterye w odległości 300 metrów od twierdzy. — *Patrie* niewątpi o upadku Gaety; ale na to potrzeba czasu, który nieukrócą przesadne doniesienia dzienników włoskich.

Pays donosi: Jenerał Bosco miał opuścić Gaetę przed upływem zawieszenia broni i udać się do Marsiki, by stanąć na czele „powstańców“ i uderzyć na oblęgających. Ten plan miał być w związku z uorganizowanym w całem królestwie kontrewolucyjnym spiskiem, który jednak zniweczyły częścią aresztowania w Neapolu a częścią zwycięstwa Piemontanów w Marsice.

Marsylia, 26. stycznia. Rosyjska fregata odpłynęła z Tulonu nie do Gaety, lecz do Villafranca, gdzie oczekuje nowych rozkazów. Podług wiadomości z Gaety z 21go odpłynęły fregaty hiszpańskie razem z flotą francuską.

Washington, 15. stycznia. Pułkownik Huynes przyjechał tu i żądał imieniem Karoliny oddania fortu Sumter, gdyż inaczej będzie atakowany.

Genua, 25. stycznia (na Marsylię.) *Corriere mercantile* donosi z Gaety: Artylerya lądowa działa cudownie. Pomoc floty jest straszna. Dnia 23. zmusiwszy wszystkie prawie baterye do milczenia, ustąpiła flota dla naprawy uszkodzenia; ale wieczorem miała rozpocząć ogień nanowo.

Turyn, 27. stycznia. Podług prywatnych wiadomości z Neapolu z 26go nieustaje bombardowanie Gaety, ale nie jest bardzo gwałtowne. Miano odkryć ważne korespondencye z Gaetą.

Medyolan, 27. stycznia. Dzisiejsza *Perseveranza* donosi z Neapolu z 25go: Wojska burbońskie zburzyły Avezzano, ale po dwugodzinnej walce zostały rozbite. Ogień twierdzy gaetańskiej zmniejszył się.

Berlin, 28. stycznia. *Gazeta poznańska* pisze: Wiadomości petersburskie donoszą, że stacyonowane w Litwie i na Wołyniu korpusy armii ruszają ku granicom Królestwa, a mają być zastąpione wojskami z głębi Rosyi. Urlopnicy są już powołani i nakazano formować trzy korpusy wojska z etatu polowego, z których jeden ma stanąć nad Prutem, drugi nad polską granicą, a trzeci przygotować się w razie potrzeby do dyspozycyi po dzień 1. marca.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 29. stycznia.

Hotel Langa: PP. Br. Schloissnig Teod., c. k. pułkownik, z Gródka. — Br. Ramberg Wikt., c. k. podpułkownik, z Mostów. — Gontard Henryk, c. k. podpułkownik, — Zembery Michał, c. k. rotmistrz i Kaftan Karol, c. k. rotm., z Gródka.

Hotel angielski: Br. Schlechta Win., c. k. felmarszałek-porucznik pen., z Dynowa. — Donigiewicz Ant., z Bazaru.

Hotel krakowski: Łodyński Jan, z Milatyna. — Ochocki Sefir., z Zarwanicy. — Ochocki Wen., z Balinowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 29. stycznia.

PP. Pokrzywiecki Bron., do Romanowiec. — Hr. Lanckoroński Teodor, do Poddubia. — Hr. Dzieduszycki Alex., do Izydorówki.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 28. stycznia 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	329 62	— 7.0	84 4	południowy sł.	pochmurno
2. god. po poł.	331.60	— 6.8	81 9	połud.-wsch. „	pogoda
10. god. wiecz.	332 45	— 10.4	79.4	południowy „	„

W nocy śnieg 10.

T E A T R.

Dziś: Reduta.

Jutro na scenie polskiej: **„Domy polskie w XVII. wieku,“** dramat w 5 aktach.

T e r m i n a

obrotu spraw i papierów giełdowych.

Ciągnienia:

Dnia 2. stycznia. Losy kredytowe.
„ 2. „ Nowe 4% tryestyńskie losy po 50 zł.
„ 2. „ Losy z roku 1854.
„ 2. „ Renty Como.
„ 15. „ Losy hr. Waldsteina.
„ 15. „ Losy księcia Salm.
Od 2. do 16. stycznia 21 zł. od akcyi kolei Karola Ludwika.

Wypłaty:

kuponów zapadłych z dniem 2. stycznia 1861:
5% pożyczki narodowej.

5% lombardo-weneckiej pożyczki z r. 1850.
5% weneckiej pożyczki z r. 1859
3½% lombardzkiej kolei z prawem pierwszeństwa.
5% siedmiogrodzkich obligacyi indemnizacyjnych.
Akcye kolei północnej.
Detto kolei zachodniej.
Detto kolei państwa.
Detto kolei Karola Ludwika.
5% listy zastawne banku narodowego.
5% obligacyi pardubickich z prawem pierwszeństwa.
5% obligacyi Lloyda.
Akcye niż. austr. banku eskomptowego.
Akcye bankowe po 30 zł.
Detto kolei Grac-Köflach po 3 zł. od akcyi.

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 29. stycznia.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 zlr. 74 70. Metaliki po 5% za 100 zł. 63 90; po 4½% za 100 zł. .—; po 4% za 100 zł. —.— Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. -.—; Wegier —.—. Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 721.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 158.10; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —. .

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Srebro za 100 zł. południ. niemieck. waluty 153.—. — Lipsk za 100 talarów —. . Londyn za 10 funtów szterl. 152.50. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 7.27, dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—, półkorony —.—.

Kurs lwowski.

Dnia 29. stycznia.		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski .	wal. austr.	7	10	7	23
Dukat cesarski	„ „	7	13	7	27
Półimperyał zł. rosyjski .	„ „	12	26	12	46
Rubel srebrny rosyjski .	„ „	2	36	2	40
Talar pruski	„ „	2	28	2	32
Polski kurant i pięciozłotówka . .	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 zlr.	bez kuponów	89	—	89	40
Akcye gal. kol. żelaz Karola Ludwika	bez kuponów	169	—	172	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	61	20	62	20
5% Pożyczka narodowa		74	—	74	80

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 29. stycznia.		dawne zł.	dawne c.	nowe zł.	nowe c.
Instytut kupuje prócz kuponów 100 po	wal. austr	89	25	85	—
„ przedaje „ „ 100 po		89	67	85	40
Wartość kupona od 100 zlr.		—	3⅔	—	31⅓

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 26 stycznia.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar
W austr. wal. po 5% . .	56 —	56 25
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	74 90	74.75
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	75 10	75.20
Z r. 1851, ser. B. po 5%	97 50	—.—
Metaliki po 5%	63 60	63 75
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	64 25	64 50
dtto. „ 4½% . . .	53 —	53 50
dtto. „ 4%	47 50	47 75
dtto. „ 3%	35 25	35 50
dtto. „ 2½%	33 —	33 50
dtto. „ 1%	12 50	12 60
Przez. do wylos. z r. 1839	105 —	105 50
„ 1854	82 30	82 50
„ 1860	82 30	82 50
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł . .	83 30	83.50
Renty Como po 42 lir. aus.	15 50	16.—
Wylos. obl. dawn długu państ. po 5%	61.—	62.—
„ 4½%	51 —	52 —
„ 4%	45.—	46 —
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	39.—	40.—
„ 3%	—.—	44.—
„ 2½%	—.—	42.—
„ 2¼%	—.—	38.—
„ 2%	—.—	34 —
„ 1¾%	—.—	32.—
dtto. z procent za granica . „ 5%	61.—	62 —
„ 4½%	51 —	52 —
„ 4%	45.—	46.—
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł. Niższej Austryi .	84 —	85.—
Wyż. Aust. i Salb.	86 50	86 75
Czech	89.—	89.50
Morawii	85 50	86.
Szląska	85.—	86 50
Styryi	84.—	85.—
Tyrolu	97.—	99 —
Kar., Krainy. i Wyb.	88.—	89.—
Węgier	64 75	65 50

	pien.	towar
Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł. Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii . . .	62.50	63 —
Galicyi	61 75	62 25
Siedmiogr. i Bukow.	60 25	61.—
Lom. wen. poż. z r. 1850	111 —	112 —
Wen. pożyczka z r. 1859	89 50	90 —
Dług Tyrolu po 5%	61.—	62.—
„ 4%	45 —	46 —
Dług Salcburga „ 3½%	39.—	40.—
„ 3%	33.—	34.—
„ 2½%	27.—	28.—
Dług Krainy . „ 2%	21.—	22.—
„ 1¾%	20.—	20.50

2. Stan oblig. domestykaln.

po 3% za 100 zł. . .	20.—	21.—
„ 2½% za 100 zł. . .	17.—	18.—
„ 2¼% za 100 zł. . .	16.—	17.—
„ 2% za 100 zł. . . .	14.—	15.—
„ 1¾% za 100 zł. . .	11.—	12.—

3. Akcye.

Banku nar.	720 —	722 —
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	156 20	156 60
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	569	571 —
Półn. kolei po 1000 zł. m.k.	2112	2114.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	288 50	289.—
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	183 —	183.50
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k. .	106 25	106 75
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Połud. kolei państ., lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłata 140 zł. (70%)	189.—	190.—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m.k. z wpł. po 120 zł. (60%)	168 50	169 —
Kol. Preszb.-Tyrn. I. emis. po 200 zł. m.k.	22.—	24.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m.k	60.—	65.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł m. k.	645.—	650.

	pien.	towar.
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	112.—	113.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k. . . .	— —	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a. .	110.—	—.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	398.—	400.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	140.—	160.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	400.—	405.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k. . . .	375.—	385.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k. . . .	—.—	—.—

4. Listy zastawne.

Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	101 —	101 50
10 „ 5%	97 —	98 —
przeznacz. do los. po 5%	99 —	90 25
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	99 50	100 —
przez. do los. po 5% .	86 —	86 25
Gal. Tow kred. po 4% . .	87.50	—.—

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97.—	97.50
detto detto w srebrze uproc za 100 zł. w. a.	111.25	111 75
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	154.—	154.50
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	97.—	98.—
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	148 —	148.50
Kol. Gloggn. za 100 zł. .	78.50	—.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	94.—	94.50
Lloyda za 100 zł. . . .	80.—	81.

6. Losy.

	pien.	towar
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	111 —	111 50
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	94 25	94 50
Pożycz. Trye. po 100 zł. w.a.	118.—	—.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	37.50	38.—
Esterhazego po 40 zł. m. k.	87. —	88 —
Salma „ 40 „ „	36 50	37.
Palffiego „ 40 „ „	37 —	37 50
Clarego „ 40 „ „	34 25	34 75
St. Genois „ 40 „ „	37.—	37 50
Windischgrätza 20 zł. „	20 —	20 50
Waldsteina 20 „ „	24 25	24 75
Keglevicha 10 „ „	14 75	15 25

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

Amsterdam za 100 zł. hol.	130 50	130.75
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	131 —	131 —
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal. . .	229 —	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	131 25	131.25
Genua za 100 lir. piem. .	— —	—.—
Hamburg za 100 M. B. .	115 50	115 75
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	— —	—.—
Londyn za 10 ft. szt . .	152 90	153 25
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	60 60	60.70
Praga za 100 zł. w. a. .	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a. .	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. woł.	— —	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

w przecięciu w w. a.

Dukaty ces. men.	7 zł.	24 c.
dtto. pełnej wagi . . .	7 „	23 „
Korona	21 „	20 „
20frankówka	12 „	27 „
Rosyjski impery.	12 „	60 „
Talar związkowy	2 „	30 „
Srebro	152 zł	— c.
Kurs korony w c. k. kasach	13 zł.	50 c.

KRONIKA.

Szesnasta lista składek z wykupna kart uwalniających od powinszowania Nowego roku 1861:

Złożyli WW. J. W. ks. Franciszek Ksawery Wierzchlejski, arcybiskup obrządku łacińskiego 20zł., kanonicy: Andrzej Ostrawski, proboszcz kapituły 5zł., Antoni Manastyrski, kustosz kapituły 5zł., J. Gałdecki 5zł, M. Hirschler 5zł., Mosing 5zł, Szelgowski 5zł., Lisiecki scholastyk 5zł.

Wikaryusze katedr lni 2zł., Konwent OO. Dominikanów 5zł., Konwent OO. Bernardynów 2zł., ze strony parafii 2zł., ks. proboszcz Antoni Waśniewski 1zł., ks. Jan Szumowski 50c., ks. Karol Kaczorowski 50c., ks. proboszcz Henryk Pertak 1zł., ks. Teodozy Romanowski 50c., ks. Tomasz Stankowski 50c., ks. proboszcz Antoni Skibiński 1zł., ks. Józef Sylwester 50c., ks. proboszcz Jan Krasowski 1zł., ks. proboszcz Michał Formanioś 1zł., ks proboszcz Kuczkowski 1zł., ks. Rolny 50c., ks. Tarczyński 50c., N. N. 10c., N. N. 10c., N. N. 10c., Józef Groó, c. k. kontrolor urzędu podatkowego 1zł., Karol Töpfer 1zł., J. S. 30c., T. K. 10c., T. P. 10c, B. J. 10c., Biły Stefan 10c., Filemon Jurkiewicz 1zł., G. B. 30c., p. Anna Heusler 30c., p. Antonina Stefani 30c., Jan Senderman 30c., p. Julia Pilarska 30c. Razem 81zł. 20c., do tego z list poprzednich 1060zł. 9c. Razem 1141zł. 29c.

(Dzieło Renouarda.) Wyszło w Paryżu bardzo ważne dzieło radcy kasacyjnego Renouarda: O prawie przemysłowem, tom jeden. Autor usiłuje wykazać związek praw przemysłowych, opartych na zasadach ekonomiczno-politycznych z prawem cywilnem, i pogodzić ile możności jedno z drugiemi.

(Monety francuskie.) Według „Avenir commercial" będzie zmieniony stempel złotej i srebrnej monety francuskiej, a mennica w Bordeaux zaczeła już bić nowe pieniadze Na przedniej stronie monety bedzie popiers Cesarza, głowa uwieńczona laurem, na pamiatkę zwycięstw we Włoszech osobiście odniesionych. Na odwrotnej stronie złotej monety 100 — 20 frankowej i srebrnej 5 — 1 frankowej, herb cesarski: płaszcz, berło itp. Odwrotna strona miedzianej monety pozostanie niezmieniona.

(Śniegi w Algieryi.) W Medey spadły od 5. do 9. stycznia śniegi na wysokość metra. Wiele dachów załamało się pod nadzwyczajnym ciężarem, a podsienia targowicy zboża, które kosztowały 150 000 franków, sa całkiem zniszczone. Cała okolica zasypana jest śniegiem, i najstarsi muzułmanie nie zapamiętali jeszcze takiej zimy. Wielu robotników, po największej części żołnierzy, pracuje nad przywróceniem komunikacyi.

Główny Redaktor M. Szczeniawa Sartyni.

Z c. k. galic. drukarni rządowej.